

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

(The Development of Internal Quality Assurance System for Private
Vocational Schools)

ดร. วิเชียร พันธุ์เครือบุตร *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ 1) ขั้นการศึกษาวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากเอกสาร และศึกษาจากการสัมภาษณ์และสังเกตในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 6 แห่ง 2) ขั้นร่างระบบต้นแบบด้วยวิธีการเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญด้านประกันคุณภาพจำนวน 18 คน 3) ขั้นศึกษาความเป็นไปได้และตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในต้นแบบของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ด้วย

วิธีการสนทนากลุ่ม จากผู้ปฏิบัติการจำนวน 8 คนของสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประกอบด้วย 3 ระบบย่อยคือ ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบปฏิบัติการคุณภาพ โดยระบบการบริหารและระบบการจัดการ เป็นระบบสนับสนุนระบบปฏิบัติการ ซึ่งเป็นระบบที่เป็นภารกิจหลักของการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ระบบปฏิบัติการคุณภาพ

* รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเทคโนโลยีทีพีไอ จังหวัดระยอง

ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต ผลลัพธ์ 1) องค์ประกอบด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า มี 6 ประเด็น ได้แก่ ปรัชญาและการวางแผน โครงสร้างการบริหาร งบประมาณและการจัดบุคลากร หลักสูตร อาจารย์ และนักเรียน 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ มี 5 ประเด็น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนานักเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก และ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต ผลลัพธ์ มี 2 ประเด็น ได้แก่ ผลผลิตของโรงเรียน และความมีชื่อเสียงของโรงเรียน

The study was designed to develop the internal quality assurance system for the private vocational schools. The methodology of the study comprised three following steps: 1) analyzing the documents concerning the internal quality assurance system in accordance with indepth interviewing and observing the internal quality assurance system of six selected private vocational schools; 2) designing the private vocational school internal quality assurance system by delphi technique from eighteen experts; and 3) examine the feasibility of the desirable model of internal quality assurance system for the private vocational schools by focus group technique from eight implementors of the Federation of Private Vocational Schools of Thailand.

The results revealed as follows: the internal quality assurance system for the private voca-

tional schools should be composed of three sub-systems; quality administration, quality management, and quality operation. Quality administration and quality management should support quality operation that would be main activities for the learning approach succeeded the education reform.

The operation system should be composed of three main aspects : context & input, process, and output & outcome: 1) the context & input aspect should have six activities; philosophy and planning, structure of administration, resource and supporting staff, curriculum, teachers, and students; 2) the process aspect should have five activities; teaching and learning approach, measurement and evaluation, student development, teacher development, vocational network; and 3) the output & outcome aspect should have two activities: school output and school reputation.

คำสำคัญ : ประกันคุณภาพภายใน / อาชีวศึกษาเอกชน

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

โดยทั่วไปการจัดการศึกษามีจุดหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 17). ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ว่ามีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกัน

คุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 28).

การประกันคุณภาพภายในเป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษา และ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเปิดเผยต่อสาธารณะทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ รongรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545, หน้า 23)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เตรียมการในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 โดยกำหนดเป็นระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2536 และปรับปรุงอีกครั้งในปี พ.ศ. 2541 ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาภายใต้ปัจจัย 7 ประการ ได้แก่ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน บุคลากร ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการ/การบริหาร กิจกรรมนักเรียน และสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน (กิตติพันธุ์ จูริกุล, 2543, หน้า 18)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานในการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนพบว่าไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง มีโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพียงจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ

อาชีวศึกษา ในระหว่างปี พ.ศ. 2542 - 2545 มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพียง 166 โรง จากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศทั้งหมด 323 โรง และมีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในระหว่างปีพ.ศ. 2545 เพียง 3 โรง (สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2545, หน้า 82) ปัญหาของการดำเนินการดังกล่าวมีหลายประการ ประเด็นที่สำคัญเช่น เกณฑ์คุณภาพและตัวชี้วัดไม่ชัดเจน (บุญโช หอยบางไทร, 2544, หน้า 4) รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไม่ชัดเจนและล่าช้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542, หน้า 2)

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงมีความจำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

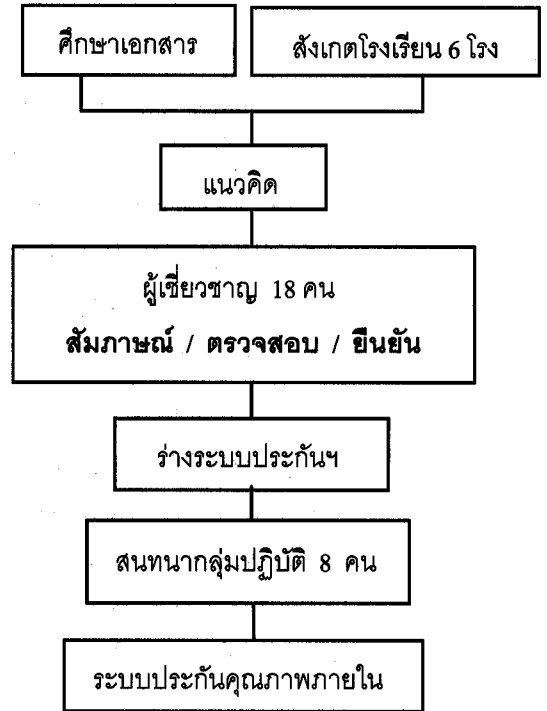
อาชีวศึกษาเอกชน ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ อังกฤษ ที่กำหนดว่าการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 3 กระบวนการกล่าวคือการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ (เกษม วัฒนชัย, 2539, หน้า 1-3 ; Harman G., 1996, pp. 27-28; Kells, HR., 1992, pp. 128-129).

การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ควบคุมองค์ประกอบต่าง ๆ ในโรงเรียน ที่จะมีผลต่อคุณภาพและผลผลิตของโรงเรียน มีการดำเนินการทั้งระบบและปัจจัยสนับสนุน

การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง กระบวนการการตรวจสอบ การดำเนินการในระบบคุณภาพที่โรงเรียนได้จัดขึ้นและดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเอง

การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการประเมินผล การดำเนินการของโรงเรียนในภาพรวม เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ แต่เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการของโรงเรียนกับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพ ว่าการดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเพียงใด โดยวัดเป็นระดับการบรรลุเป้าหมาย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยออกแบบการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นการศึกษาวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ระดับลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 6 แห่ง เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

ขั้นร่างระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย โดยศึกษากับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการด้านการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา นักบริหารการอาชีวศึกษาและนักประเมินคุณภาพการอาชีวศึกษา จำนวน 18 คน ทำการศึกษา 3 รอบ รอบที่ 1 เป็นการร่างระบบต้นแบบ ศึกษาด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 18 คน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาจัดทำเป็นร่างระบบการประกันคุณภาพภายในฯ รอบที่ 2 เป็น

การตรวจสอบระบบต้นแบบ ศึกษาด้วยการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบร่างระบบการประกันคุณภาพภายในฯ ด้วยแบบสอบถาม รอบที่ 3 เป็นการยืนยันระบบต้นแบบ ผู้เชี่ยวชาญยืนยันร่าง ระบบการประกันคุณภาพภายในฯ โดยตอบ แบบสอบถามที่มีข้อมูลของการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ทั้งความเห็นของกลุ่มและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเอง ประกอบการตัดสินใจ

ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ได้พัฒนาขึ้น ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่มกับผู้ปฏิบัติการ การประกันคุณภาพโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 8 คน ที่ประกอบด้วย ครูผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และกรรมการสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ที่รับผิดชอบในการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูลจาก คำรา วารสาร เอกสาร งานวิจัย แสดงว่าองค์ประกอบสำคัญของระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรให้ความสำคัญกับผู้รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การรายงานผล การปรับปรุงและพัฒนา ตามภารกิจของหน่วยงาน และเมื่อศึกษาข้อมูลในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนพบว่าโรงเรียน ที่เป็นกลุ่ม

ตัวอย่าง มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการประกันคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ ในภารกิจจัดการเรียนการสอน ที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของบริบทและปัจจัยนำเข้า ส่วนกระบวนการผลิต และส่วนผลผลิตผลลัพธ์

ตอนที่ 2 การร่างระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การร่างระบบการประกันคุณภาพฯ จากผู้เชี่ยวชาญ 18 ท่าน ด้วยเทคนิคเดลฟาย ในการศึกษารอบแรกด้วยการสัมภาษณ์ ได้ข้อสรุปว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ระบบการประกันคุณภาพฯ ควรประกอบด้วย 3 ระบบย่อย ๆ คือ ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบปฏิบัติการคุณภาพ ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตผลลัพธ์

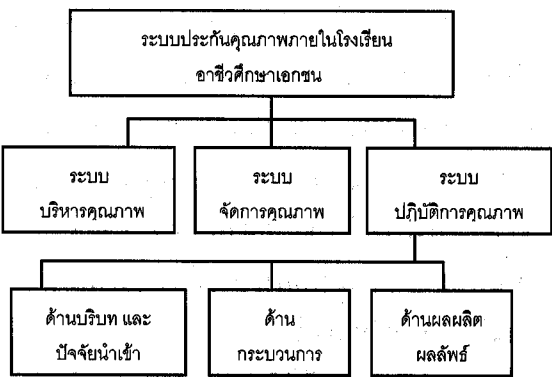
ร่างระบบการประกันคุณภาพภายในฯ ที่ได้ เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเป็นรอบที่ 2 ในรูปของแบบสอบถาม พบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมในระดับมาก—มากที่สุด (ค่ามัธยฐาน 4.00 - 5.00) และมีค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับสอดคล้องกันสูง-สูงมาก (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ 0.00 - 1.00) แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ ร่างระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ผู้เชี่ยวชาญได้รับทราบผลย้อนกลับของกลุ่มในแต่ละข้อคำถาม ทั้งระดับความเหมาะสม ระดับความสอดคล้องทางด้านความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญเอง ในรอบที่ 2 จากแบบสอบถามในรอบสุดท้ายนี้ (รอบที่ 3) ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นยืนยันคำตอบเดิม

ตอนที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

การสนทนากลุ่มผู้ปฏิบัติการในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้จำนวน 8 คน มาจัดกลุ่มสนทนาพบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำระบบต้นแบบ ไปใช้ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้

ระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 3 ระบบย่อยคือ ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบ ปฏิบัติการคุณภาพ ทั้งนี้ระบบปฏิบัติการประกอบด้วยองค์ประกอบที่ในการจัดการเรียนการสอน ใน 3 กลุ่มคือ องค์ประกอบด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ดังภาพ ที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

1. ระบบการบริหารคุณภาพ

การบริหารคุณภาพควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างการบริหาร ที่ประกอบด้วย สายงานบังคับบัญชาและผู้รับผิดชอบ

สายงานบังคับบัญชา ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพที่ชัดเจน และควรบริหารงานในรูปคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน โดยมีหัวหน้าสถานศึกษาเป็นประธาน และมีตัวแทนทุกฝ่าย เป็นกรรมการมีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและประเมินคุณภาพ

ผู้รับผิดชอบ ควรแต่งตั้ง และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม เช่น คณะอนุกรรมการควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่ประสานงานและควบคุมการปฏิบัติงาน คณะอนุกรรมการตรวจสอบคุณภาพภายใน มีหน้าที่ตรวจติดตามผลการปฏิบัติประเมิน และเขียนรายงานประเมินตนเองของโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งฯ ต้องมีความรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีการประกาศแต่งตั้งให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง

2. ระบบการจัดการคุณภาพ

การจัดการคุณภาพควรให้ความสำคัญกับขั้นตอน กระบวนการจัดทำระบบ และรักษาระบบการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

การควบคุมคุณภาพ ควรสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ปฏิบัติตามระบบที่โรงเรียนกำหนด ด้วยการ เปรียบเทียบภารกิจที่ต้องควบคุมกับการปฏิบัติงานประจำหากยังไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้มีการพัฒนางานที่ยังปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์ และให้ดำเนินการในส่วนที่

ยังไม่ได้ปฏิบัติ สำหรับงานที่ปฏิบัติได้ดีแล้ว ให้คงความมีคุณภาพไว้และทำให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการเก็บข้อมูลการทำงานให้สะดวกในการค้นหา

การตรวจสอบคุณภาพ ดำเนินงาน โดยอนุกรรมการตรวจสอบคุณภาพ จากบุคลากรภายในที่เป็นตัวแทนของทุกหน่วยงาน การตรวจสอบผลการดำเนินงานในหน่วยงานต่างๆ ควรจัดเป็นกลุ่มย่อย 3-5 คน ขึ้นกับขนาดและปริมาณงานของหน่วยงานที่เข้าตรวจสอบ ทำการตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งจากการสังเกตการปฏิบัติงาน และจากร่องรอยหลักฐาน กลุ่มย่อยที่เข้าทำการตรวจสอบ ต้องจัดทำรายงานผลการตรวจสอบโดยแยกเป็นส่วนเนื้อหาว่าได้ทำหรือไม่ได้ทำอะไร และส่วนวิเคราะห์ซึ่งเห็นว่าเป็นความเห็นว่าจุดเด่น จุดด้อยใดบ้าง การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินในลักษณะภาพรวมของโรงเรียน ที่ได้จากการตรวจสอบทุกหน่วยงานในโรงเรียน การประเมินดำเนินการโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในตามภารกิจต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพของโรงเรียน ผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน นำไปใช้ในการเขียนรายงานการประเมินตนเองต่อไป

การรายงานผล ควรมีการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองทุกครั้ง รายงานการประเมินประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เกี่ยวกับโรงเรียน เช่นปรัชญา พันธกิจ และผลการตรวจสอบครั้งก่อน 2) ส่วนที่ระบุผลการตรวจสอบ มีการระบุสิ่งที่ได้ปฏิบัติในแต่ละภารกิจ และสิ่งที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ ผลการแก้ไขข้อบกพร่องเดิมตลอดจน จุดแข็ง จุดอ่อน ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

การปรับปรุง และการรายงานสาธารณะ ควรมีการดำเนินการที่สำคัญคือ 1) การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน ในการทำงานครั้งต่อไป หรือวางแผนในปีต่อไป จากรายงานการประเมินตนเอง ผลการทำงาน ผลการประเมินของนักเรียนของบุคลากร ผลการจัดการเรียนการสอน ข้อเรียกร้องจากหน่วยงานโรงงาน ชุมชน สังคม 2) มีการจัดกิจกรรมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเช่น 5 ส. TQM เป็นต้น 3) ผลการดำเนินการ และผลการปรับปรุงต้องเผยแพร่ให้สาธารณะทราบผ่านทางระบบเอกสารเผยแพร่ของโรงเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือในการประชุมผู้ปกครอง ในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน เป็นต้น

3.ระบบปฏิบัติการคุณภาพ

ระบบปฏิบัติการคุณภาพประกอบด้วย องค์ประกอบที่ในการจัดการเรียนการสอน 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 องค์ประกอบด้านบริบท และปัจจัยนำเข้า ควรมีดำเนินการอย่างเหมาะสมใน 6 ด้าน คือ 1) ปรัชญาและการวางแผน 2) โครงสร้างการบริหาร 3) งบประมาณและทรัพยากร 4) หลักสูตร 5) อาจารย์ 6) นักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ต้องมีความชัดเจน นำไป ปฏิบัติได้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้ ผลผลิต ที่มีแผนงาน โครงการรองรับ มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดระยะ เวลาของการปฏิบัติ และนำผลการประเมิน เป็นข้อมูลประกอบการทำแผนครั้งต่อไป

การบริหารจัดการมีโครงสร้าง การบังคับบัญชาชัดเจน มีการกำหนดภาระงาน และอำนาจหน้าที่ มีการสรรหาพัฒนาและดำรงรักษาบุคลากร มีสวัสดิการให้บุคลากร มีการพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรม และมีการประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริการแก่นักเรียนและบุคลากร

การบริหารการเงินและงบประมาณ มีแผนปฏิบัติงานประจำปีที่มีการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการอย่างเพียงพอ มีทรัพยากรและบุคลากรสนับสนุนการดำเนินงาน ที่มีความสามารถตรงตามภารกิจของงานที่รับผิดชอบ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ที่ตรวจสอบบำรุงรักษาให้ใช้งานได้คืออยู่เสมอ มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดและอุปกรณ์ประกอบการเรียนที่เหมาะสม มีบริเวณโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น

หลักสูตร มีการจัดรายวิชาครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด มีแผนการเรียนที่เป็นไปตามลำดับการเรียนรู้ มีแผนการสอนที่ครบเนื้อหา รายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ คุณธรรม และทักษะ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำผลที่ได้มาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อาจารย์ มีวุฒิการศึกษาตรงสาขาวิชาที่สอน มีการประเมินผลการทำงานของอาจารย์ในหลายวิธี เช่น อาจารย์ประเมินตนเอง และประเมินโดยผู้บังคับบัญชา

นักเรียน มีการบันทึกประวัตินักเรียนที่เข้าศึกษาในแต่ละปี มีการปฐมนิเทศให้กับนักเรียน มีการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนมีการจัดหาแหล่งทำงานนอกเวลาเรียนให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน

3.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีการดำเนินการใน 5 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวัดและประเมินผล 3) การพัฒนานักเรียน 4) การพัฒนาการเรียนการสอน 5) ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก มีรายละเอียดดังนี้

กระบวนการเรียนการสอน มีการเตรียมการสอน โดยใช้สื่อและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน มีการเชื่อมโยงรายวิชาที่สอนกับรายวิชาอื่นในหลักสูตรหรือชีวิตประจำวัน หรือภูมิปัญญาไทยเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหา ตลอดจนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติงานเพื่อสร้างทักษะ

การวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลหลายวิธีการ ให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหา รายวิชา ผลการประเมินใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินความรู้รอบคอบของนักเรียนในชั้นปีสุดท้าย

การพัฒนานักเรียน มีโครงการกิจกรรมเพื่อพัฒนา ทั้งด้านทักษะฝีมือ คุณธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ทักษะในการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ มีอาจารย์แนะแนวที่ให้บริการแนะแนวครบทุกภารกิจ

การพัฒนาการเรียนการสอน มีการพัฒนาครูให้สามารถผลิตผลงานที่เป็นตำรา หนังสือ เอกสารคำสอน สื่อการสอน การทำวิจัย มีการเผยแพร่งานวิจัย และนำผลการวิจัยมาพัฒนาหน่วยงาน ชุมชนสังคม

ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ใช้ผลผลิต ด้วยการส่งเสริมให้อาจารย์เป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพมีสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงาน ที่เป็นแหล่งฝึกงานและให้ผู้ใช้ผลผลิตร่วมกำหนดและประเมินผู้สำเร็จการศึกษา และการทำงานกับสังคม

3.3 องค์ประกอบด้านผลผลิต ผลลัพธ์ มีการดำเนินการใน 2 ด้าน ดังนี้

ผลผลิตโรงเรียน พิจารณาจาก 1) ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำตามสาขาวิชาที่เรียน ผู้ใช้ผลผลิตมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 2) ผลงานทางวิชาการ ที่คิดค้นของอาจารย์ และนักเรียน มีการเผยแพร่และใช้ประโยชน์ 3) ผลงานในการบริการสังคม มีการจัดกิจกรรม การให้บริการ การสอน การให้คำแนะนำ การแสดงนิทรรศการ การออกค่ายอาสา เพื่อประโยชน์ของประชาชน สังคม ชุมชน 4) ผลงานในการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการรักษามรดกวัฒนธรรม ประเพณีของชาติ เช่น การเคารพผู้อาวุโส การแสดงความกตัญญู การแสดงมารยาทที่ดี

ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน พิจารณาจาก 1) นักเรียน มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ 2) ครูอาจารย์ประพฤติตนในกรอบ จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นที่ยอมรับ 3) ผู้บริหารมีผลงานในการพัฒนาคน พัฒนางาน ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง 4) ภาพรวมของโรงเรียน โรงเรียนได้รับการยกย่อง ชมเชยในด้านต่างๆ อยู่เสมอ

สรุปผลการวิจัย

ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรได้รับการพัฒนา โดยประกอบด้วย 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบการ

บริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบปฏิบัติการคุณภาพ

ระบบการบริหารคุณภาพ ประกอบด้วย ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน ในเรื่องคุณภาพ ที่มีสายงานบังคับบัญชาและผู้รับผิดชอบ ให้ชัดเจน

ระบบการจัดการคุณภาพ ประกอบด้วย ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและรักษาไว้ซึ่งระบบการประกันคุณภาพ ที่มีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ การรายงานผล การปรับปรุงคุณภาพ และการรายงานสาธารณะ

ระบบปฏิบัติการคุณภาพ ประกอบด้วย สามส่วนสำคัญ ได้แก่ บริบทและปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตและผลลัพธ์ของโรงเรียน ซึ่งแต่ละส่วนจะเกี่ยวเนื่องกันและเกี่ยวข้องกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนานักเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน ความ สัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตของโรงเรียน และชื่อเสียงของโรงเรียน ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

เอกสารอ้างอิง

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระบบประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรได้รับการพัฒนา ให้มี ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบปฏิบัติการคุณภาพ อาจเป็นเพราะในการประกันคุณภาพภายใน หากมุ่งเน้นไปที่ภารกิจที่ต้องปฏิบัติ หรือตัวชี้วัดเพียงอย่างเดียว โดยไม่ให้ความสำคัญกับส่วนประกอบสนับสนุน คือระบบการ

บริหาร และระบบการจัดการ ระบบการประกันคุณภาพจะไม่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของชนเผ่า ชำเกิด (2543, หน้า 75) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการ และการทำงานตามหน้าที่โดยปกติของบุคลากรทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญจง ขาวสิทธิวิทย์ (2542, หน้า 132) ที่กล่าวว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นระบบย่อย เช่น ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ระบบย่อย 3 ระบบคือ ระบบกำกับระบบการสนับสนุน และระบบการตรวจสอบ สอดคล้องแนวคิดของสมคิด พรหมจ้อย (2544, หน้า 41) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการตามภารกิจต่าง ๆ การบริหารและการจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่าระบบการบริหารคุณภาพ ควรพัฒนาเกี่ยวกับ สายงานบังคับบัญชา ผู้รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ การฝากงานประกันคุณภาพการศึกษาไว้กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะทำให้งานประสบความสำเร็จยาก และการกำหนดหน่วยงานและบทบาทของผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน นอกจากจะทำให้งานมีผลดีแล้วยังทำให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ สันทรเวชญ์ (2538, หน้า 17) ที่ว่า การประกันคุณภาพจะเกิดขึ้นได้ต้องมีมาตรการ ในเรื่องความรับผิดชอบของสถานศึกษา และการมอบหมายงานบุคลากร สอดคล้องกับ

แนวคิดของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544, หน้า 20-22) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของลูเนนเบิร์กและ ออมสไตน์ (Lunenburg & Omstein, 1996, pp. 25-27) ที่ว่าสถาบันการศึกษาของเอกชน ต้องมีการแต่งตั้งบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติงานในคณะกรรมการและอนุกรรมการต่างๆ

3. จากผลการวิจัยพบว่าระบบการจัดการคุณภาพ ควรพัฒนาเกี่ยวกับการควบคุม การตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ การรายงานผลการปรับปรุงคุณภาพและการรายงานสาธารณะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพ การรักษาไว้ซึ่งระบบคุณภาพ และการพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2538, หน้า 7) ที่ระบุว่าหน้าที่สำคัญของสถานศึกษา คือ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายใน และการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี สอดคล้องกับแนวคิดของ ชนเผ่า ชำเกิด (2543, หน้า 72-73) ที่กล่าวว่า การปรับปรุงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์และตัดสินใจในการใช้ผลการประเมินคุณภาพ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ แจ่มพวงษ์ (2541, หน้า 39-40) ที่กล่าวว่าโรงเรียนควรมีรายงานความก้าวหน้าต่อผู้เกี่ยวข้อง

4. จากผลการวิจัยพบว่าระบบ ปฏิบัติการคุณภาพ ควรพัฒนาองค์ประกอบสำคัญสามส่วน คือ ด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ

และด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องพิจารณาในเชิงระบบที่ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ทุกปัจจัยสอดคล้องกับแนวคิดของจาร์ส นองมาก (2538, หน้า 23) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยจัดการกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยตัวป้อน ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2538, หน้า 8) ที่เสนอว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบคุณภาพทั้งระบบ คือองค์ประกอบด้านปัจจัยความพร้อม องค์ประกอบด้านกระบวนการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต สอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ สินธุรเวชญ์ (2538, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ต้องให้ครอบคลุมทั้งที่เป็นปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบอมการ์ด (Baumgart, 1987, p. 58) ที่พบว่าเกณฑ์ในการหาคุณภาพการศึกษาของ ออสเตอร์เลียใช้เกณฑ์ปัจจัยนำเข้า เกณฑ์กระบวนการเรียนการสอน และการปรับปรุงการเรียนการสอน และเกณฑ์ผลผลิตของบัณฑิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไรพรหม เจนวณิชยานนท์ (2537, หน้า 347) ที่พบว่า ดัชนีคุณลักษณะของความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น ครอบคลุมลักษณะของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

5. จากผลการวิจัยพบว่าระบบปฏิบัติการคุณภาพด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า ควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับปรัชญาและการวางแผน โครงสร้างและการบริหารจัดการ งบประมาณ และทรัพยากร หลักสูตร อาจารย์ และนักเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปรัชญาและการวางแผน โครงสร้างและการบริหารจัดการ เป็นบริบทที่สำคัญต่อทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในขณะที่ งบประมาณและทรัพยากร หลักสูตร อาจารย์ และนักเรียน เป็นปัจจัยนำเข้าสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชูลี อาชาวำรุง (2534, หน้า 52-66) ที่พบว่า ปรัชญา และวัตถุประสงค์ เป็นเกณฑ์การประเมินหนึ่งที่ใช้ในการประเมินสถาบัน อุดมศึกษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูริวรรณมณีแสง (2543, หน้า 196) ที่พบว่า ดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษาของการบริหารจัดการ คือ ปรัชญา พันธกิจ แผนงาน สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2538, หน้า 8) ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบด้านปัจจัย ความพร้อม ได้แก่ความพร้อมของผู้เรียน ครู ผู้บริหารหลักสูตร สื่อการสอน อาคารสถานที่

6. จากผลการวิจัยพบว่าระบบปฏิบัติการคุณภาพ ด้านกระบวนการ ควรได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู อาจารย์ และความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนควรให้ความสำคัญทั้งกระบวนการในการให้ความรู้ ทักษะวิชาชีพ และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีคุณธรรม ภายใต้การพัฒนาวิธีการถ่ายทอด ประสิทธิภาพ ถ่ายทอดความรู้ของครู โดยตรง และโดยอ้อมจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2538, หน้า 7) ที่ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบด้านกระบวนการ เช่น การจัดการ

ทางวิชาการ บุคลากร ความสัมพันธ์กับชุมชน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544, หน้า 20-22) ที่กล่าวว่าคุณภาพสถานศึกษาคือ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วิธีการสอน กระบวนการเรียนรู้ และการตอบสนองการเรียนรู้ ระบบการวัดผล และประเมินผล การสนับสนุน การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมและความร่วมมือของบุคลากร และองค์กรในชุมชน สอดคล้อง ผลงานวิจัยของบอมการ์ต (Baumgart, 1987, p. 58) ที่พบว่าเกณฑ์ในการหาคุณภาพการศึกษาในระดับปริญญาตรีของออสเตรเลีย ในเกณฑ์ กระบวนการเรียนการสอนและการปรับปรุงการเรียน การสอน ประกอบด้วยคุณภาพและภาระหน้าที่ อาจารย์ การพัฒนาอาจารย์ การประเมินผล การเรียนที่มีความยุติธรรมและเหมาะสม

7. จากผลการวิจัยพบว่าระบบปฏิบัติการ คุณภาพ ด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ควรพัฒนาเกี่ยวกับ ผลผลิตของโรงเรียน ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษา ผลงานนักเรียนและอาจารย์ และด้านชื่อเสียงของ โรงเรียน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และภาพรวมของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณภาพนั้นปลายของการจัดการศึกษา นอกจากจะพิจารณาจากความสำเร็จที่เป็นผล สัมฤทธิ์ตามหลักสูตรและผลงานที่เกิดขึ้นแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการยอมรับของชุมชนสังคม ที่มีต่อทั้งผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน และ โรงเรียนในภาพรวมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ ฌ็อง-ปอล ซาทูร์ (2545, หน้า 14-15) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้อง

แนวคิดของ สมคิด พรหมจักษ์ (2544, หน้า 41) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับ บริการโดยตรงคือ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ รับบริการทางอ้อมคือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2541, หน้า 39) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อจะช่วยให้การ จัดการศึกษาของโรงเรียนมีหลักประกันว่า นักเรียนจะมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและ เป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมวิชาการ (2538, หน้า 7) ที่ว่าการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตาม หลักสูตรและสังคมคาดหวังในด้านองค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพ สอดคล้องกับ แนวคิดของ อุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า 32) ที่กล่าวว่า หากนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน และสร้างสิ่งที่เป็น ประโยชน์ให้แก่สังคมและโดยภาพรวมแล้ว สถาบันก็มีชื่อเสียง เป็นหลักฐานหรือประจักษ์ พยานที่แสดงว่าสถาบันมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระบบการบริหารคุณภาพ ควรได้รับการพัฒนาในเรื่อง สายงานบังคับบัญชา และกำหนดอำนาจหน้าที่ ของผู้รับผิดชอบ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อประกันคุณภาพภายใน ที่มีการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ในการทำงานของผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพภายใน มาปรับปรุงแก้ไขการทำงานอย่างคล่องตัวในการ ปฏิบัติ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระบบการจัดการคุณภาพ ควรได้รับการพัฒนาให้ครบทั้ง ห้าขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ คุณภาพ การประเมินคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพ และการรายงานผลการดำเนินการต่อสาธารณะนั้น ดังนั้นสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนเกิดการพัฒนา ควรมีการจัดทำคู่มือ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็น แนวปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.3 จากผลการศึกษาที่พบว่าระบบ ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน ประกอบด้วย ระบบการบริหารคุณภาพ

ระบบการจัดการคุณภาพ และระบบปฏิบัติการ คุณภาพ ที่มีส่วนสัมพันธ์ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้นสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน และสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนแห่งประเทศไทย ควรมีการกำหนด แนวทางให้ความรู้ให้กับ โรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนในการจัดทำหรือพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพ ให้ประสบผลสำเร็จ และเกิดการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยสืบเนื่อง

รูปแบบที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ที่อยู่บน หลักการในสังคมต่างประเทศ ดังนั้น ควรทำวิจัยซ้ำ (Replication) ด้วยวิธีการวิจัยอื่น เพื่อแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของ การจัดการอาชีวศึกษาของไทยต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). **คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2538). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: (อัดสำเนา).
- เกษม วัฒนชัย. (2539). **แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์**. เอกสารการสัมมนาการรับรองคุณวุฒิ กับมาตรฐานอุดมศึกษาไทยที่เหมาะสม. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- กิตติพันธุ์ รุจิรกุล. (2543). **โรงเรียนเอกชน: เกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพ ทางการศึกษากับการตรวจสอบคุณภาพโรงเรียน**. *สีมาจารย์*, 15(29), เมษายน- ตุลาคม.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2542ค). **คู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนเอกชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ การศาสนา.
- _____. (2545). **คู่มือแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนประเภทอาชีวศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทพริกหวาน กราฟฟิคจำกัด.
- จิวรรณ มณีแสง. (2543). **การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส นองมาก. (2538). **การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน แนวทางพัฒนาเพื่อเสริมบทบาทเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- ฉัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). **บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทบุ๊คพอยท์จำกัด.
- ธเนศ ขำเกิด. (2543). **การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา: มโนทัศน์ที่จำเป็นต้องทบทวน**. *วารสารวิชาการ*, 3(9), กันยายน.
- บุญจง ขาวสิทธิวงษ์. (2542). **การประกันคุณภาพอุดมศึกษาไทย**. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 39(4), ธันวาคม.
- พรชูลี อาชาวำรุง. (2534). **เกณฑ์การประเมินสถาบันอุดมศึกษาไทย**. *วารสารครุศาสตร์*, ปีที่ 20 ตุลาคม- ธันวาคม.
- ไพฑูรย์ แจ่มพงษ์. (2541). **การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. *วารสารกองทุนสงเคราะห์ การศึกษาเอกชน*, 8(77), มิถุนายน.
- โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, สมาคม. (2545). **รายงานการประชุมสามัญประจำปีสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ศิลปการพิมพ์.

- สมคิด พรหมจ้อย. (2544). การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 14(3), กันยายน- ธันวาคม.
- สมศักดิ์ สันธะเรขเวญ. (2538). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง. (2544). การพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: ยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอก. *วารสารวิชาการ*, 4(9), กันยายน.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). *การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา*. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ ประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. (2537). *การพัฒนาดัชนีชี้วัดความเป็นเลิศทางวิชาการ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎฎบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Baumgart. N. (1987). *Equity, quality and cost in higher education*. Bangkok: UNESCO. Principal Regional Office for Asia and Pacific.
- Harman G. (1996). *Quality assurance for higher education: Developing and managing quality assurance for higher education systems and institutons in Asia and the Pacific*. Bangkok: ACEID.
- Kells, HR. (1992). *Self-Regulation in Higher Education : A Multinational Perspective on Collaborative Systems of Quality Assurance and Control*. London: Jessica Kingsley.
- Lunenberg, F. C., & Omstein, A. C. (1996). *Educational administration-concepts and practices*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company.
- Murgatroyd, S., & Morgan, C. (1994). *Total quality management and the school*. Buckingham: The Open University.
- Juran, J. M. & Gryna, F. M. (1993). *Quality planning and analysis*. (3rd ed.). Singapore: McGraw-Hill Book.

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ: ศิลปการนิพนธ์